

"Marjasta emme luovu"

Niina Kumpulaista vapaaehtoistoiminta valmentaa ammattiin. Marja Kalolalle siitä on tullut elämäntapa.

ESS / MIRJA HUSSAIN

ESS-Noora Laaksonen
LAHTI

Kohta kolme vuotta täyttävä Aada Kotiranta istuu luontevasti Marja Kalolan kainaloon, kun äiti Riitta Kotiranta lähtee ostamaan mehua.

- Aada tykkää Marjasta ja on antanut tälle jo uuden tittelin: "Marja-mummi", Riitta Kotiranta kertoo saavuttuaan kahvilan pöytään tripin ja pasteijan kanssa.

Kotirannan perhe tutustui Kalolaan viime syksynä Säröperhe-projektin avulla. Kotirannat asuivat Lahden ensi- ja turvakodin asunnossa Puolimat-kassa, kun heille ehdotettiin toimintaan osallistumista. Aadan vaari ja muut sukulaiset asuvat Kuopiossa, ja perheellä ei ole Lahdessa omia tukiverkkoja.

- Alussa mietin, että mihinköhän olen nenäni pistänyt, mutta nyt odotamme aina seuraavaa tapaamista. Se on elämys, Riitta Kotiranta sanoo ja toivoo, että tapaamiset Marjan kanssa jatkuvat projektin loputtuakin. Samaa toivoo Kalolakin.

- Jos vapaaehtoistoimintaan lähtee mukaan, sen on tapahduttava halusta auttaa. Minulle tämä on muutakin kuin projekti. Toivon, että tämä on pitempikestoinen ystävyysuhde, Kalola kertoo ja pyyhkii muruja Aadan poskelta.

Ei vaadi erikoisuuksia

Kalola on jo parikymmentä vuotta ollut vapaaehtoisena vanhustyössä, mutta vasta eläkkeelle pääsy mahdollisti haaveen jakaa aikaa myös nuoremille avuntarvitsijoille. Nyt Kalola tapaa Kotirantoja kerran parissa viikossa. He käyvät toistensa luona kylässä tai kaupungilla kahvilla ja ulkoilemassa. Kerran Aada on ollut kahdestaankin Kalolan kanssa. Molempipuolinen luottamusuhde on alkujännityksen jälkeen rakentunut helposti.

- Vapaaehtoisuudessa on tärkeää, että oma itse riittää. Ei siinä tarvitse vetää roolia, Kalola selittää.

Kalolan kanssa samoilla linjoilla on 21-vuotias Niina Kumpulainen, jolle projekti on ensikosketus vapaaehtoistoimintaan.

- Olen ajatellut, että kanssakäyminen on samanlaista kuin jonkun ystävänkin kanssa. Minulle voi soittaa milloin vain, Kumpulainen kertoo.

Myös hän yllättyi, miten helposti tutustuminen perheeseen on tapahtunut. Nyt yhdessä tekeminen ja sopiminen on jo hyvin arkista ja avointa.

- Olemme laittaneet ruokaa yhdessä, ja olen leikkinyt lapsen kanssa.

Eivät työlämää

Sosionomiksi opiskeleva Kumpulainen kuuli projektista koulussaan ja ajatteli sen olevan mahdollisuus nähdä, mitä tuleva työ voisi olla.

- Olen koko ajan halunnut suuntautua lastensuojelu- ja

Marja Kalola (oik.) käy mielellään Aada Kotirannan päiväkodin tapahtumissa. Riitta Kotirannalle (vas.) vapaaehtoiseen tutustumisen on ollut onni.

perhetyöhön, Kumpulainen sanoo ja kertoo uratoiveen vain vahvistuneen projektin myötä. Samalla toiminta on havahduttanut hänet huomaamaan, miten suuri rooli vapaaehtoistyöllä on ammattiavun rinnalla tai sen jälkeen.

- Monella näistä perheistä ammattiapu on juuri loppumassa. He voivat jäädä hyvin yksin, kun ammatti-ihmiset katoavat. Silloin tällaisella tuella arjessa on tärkeä merkitys. Pienillä teoilla voi auttaa tosi paljon.

Kumpulaisella on jo toinen perhesuhde menossa. Ensimmäinen katkesi, kun äitiin ei enää saatu yhteyttä. Opiskelija on varautunut siihen, että kanssakäyminen perheiden kanssa loppuu joskus.

- Pehdytysjaksolla kerrottiin, että perheiden elämäntilanteet voivat muuttua hyvinkin nopeasti, Kumpulainen selittää.

Eroaminen herättää vapaaehtoisessa paljon kysymyksiä. Kumpulainen ei poissulje mahdollisuutta pidempiaikaisten ystävyysuhteiden solmimiseen, mutta nyt hän toivoo saavansa paljon kokemusta ja näkevänsä muitakin perheitä.

- Toivottavasti toiminta jatkuu projektin kannattelun jälkeenkin. Meillä oli hyvä koulutus, joten jokainen voisi tehdä tätä itsekseenkin, Kumpulainen pohtii. Hän kiittää projektityöläisiä tavasta, jolla vapaaehtoisista on pidetty huolta läpi toiminnan.

Tavis tukee vauvaperheitä

ESS-Noora Laaksonen
LAHTI

Perheen perustaminen ei aina lähde käyntiin niin kuin vanhempi toivoisi. Vanhemmilla voi olla jo ennen lasten syntymää päihde- tai sosiaalisia ongelmia. Toisinaan jo pelkkä arjen pyörittäminen voi osoittautua yllättävän raskaaksi, etenkin jos tukena ei ole puolisoa, sisaruksia tai isovanhempia.

Viime keväänä Lahdessa käynnistyi Säröperheelle tueksi -projekti, jonka tavoitteena on tarjota vauva- ja pikkulapsiperheille joku tavallinen ihminen jakamaan arkisia asioita. Toimintaa ei tarvinnut juuri julkisesti mainostaa, kun projekti sai jo useita vapaaehtoistoinnasta kiinnostuneita ihmisiä.

- Meillä on tällä hetkellä 20 toimintaan sitoutunutta vapaaehtoista 21-vuotiaasta 64-vuotiaaseen. Ensimmäiset perheet ja vapaaehtoiset yhdistettiin viime joulukuussa, projektipäällikkö Sirpa Tölkö kertoo.

- Ihmisten löytyminen on ollut ihmeellistä. Kenellekään ei ole tarvinnut sanoa, ettet sovellu toimintaan. Yhtään perhettä ja vapaaehtoista ei ole vielä eronnut keskinäisten vastoinkäymisten takia. Kaikki ovat kokeneet saaneensa paljon toiminnasta.

Ole oma itsesi

Käytännössä vapaaehtoisien rooli on yksinkertainen: he käyvät korkeintaan kerran viikossa tapaamassa perhettä. Tapaamiset ja tekeminen perhe ja vapaaehtoinen sopivat keskenään.

Niina Kumpulainen nauttii vapaaehtoistoiminnan tuomista uusista tuttavuuksista.

Vapaaehtoiseksi ryhtyvällä ihmisellä on oltava halua ja aikaa toiminnalle. Sen on sovittava auttajan elämäntilanteeseen. Varakas ei tarvitse olla, sillä projekti korvaa 40 euroa kuussa kulukorvauksia sekä matkat. Tölkö toivoo, että ihminen on valmis sitoutumaan vuodeksi. Halukkaat haastatellaan ennen kuuden illan pehdytysjaksoa ja uudelleen sen jälkeen.

- Jos aikaa myöten syntyy ystävyysuhde, tapaamiset eivät välttämättä koskaan lopu. Me emme kuitenkaan pakota toimintaan. Henkilökemioiden on toimittava, ja aina myös osapuolten elämäntilanteisiin voi tulla muutoksia, Tölkö sanoo

ja lupaa, että vapaaehtoisilla on vahva organisaation tuki taustalla.

Jatkossa tarkoituksena on saada neuvolat mukaan toimintaan. Neuvolat voivat nähdä, että perheelle olisi hyötyä vapaaehtoisesta, jolloin ammattiavulta ja elämäntilanteen kriisiintymiseltä voidaan välttyä.

Säröperheelle tueksi -projektiä organisoivat Lahden Diakoniasäätiö ja Lahden ensi- ja turvakoti ry. Ensi syksynä järjestetään seuraava vapaaehtoisten pehdytys, johon voi ilmoittautua. Projektityöntekijät: Sirpa Tölkö, p. 0401892366 ja Jaana Niinivirta p. 0401892367.

ESS / KATJA LUOMA